

ELIZABETH GEORGE

In volmaakte stilte

LITERAIRE THRILLER

Over het boek

Wanneer een naakt jongenslichaam verminkt op een grafzerk wordt aangetroffen, herkent de Londense politie hierin al gauw het werk van een seriemoordenaar. Dit is zijn vierde slachtoffer, maar voor het eerst een met een blanke huidskleur.

New Scotland Yard geeft de gevoelige zaak in handen van inspecteur Thomas Lynley en brigadier Barbara Havers. Maar door een afschuwelijke tragedie binnen hun gelederen raken ze het spoor bijster. De moordenaar laat zich intussen door niets of niemand tegenhouden.

Over de auteur

George begon op haar zevende al met schrijven. Na haar studie Engels en een master in psychologie werkte ze als docent Engels en als remedial teacher. Haar eerste boek, *Totdat de dood ons scheidt*, verscheen in 1988. Vanaf dat moment wijdde ze zich volledig aan haar schrijverschap. Veel van haar boeken zijn door de BBC bewerkt tot tv-films of -series, die ook in Nederland en Vlaanderen zijn uitgezonden.

Van dezelfde auteur

Afrekening in bloed
Zand over Elena
De verdwenen Jozef
Waar rook is...
Klassemoord
Mij is de wrake
Totdat de dood ons scheidt
In handen van de vijand
In de ban van bedrog
Wie zonder zonde is...
Verrader van het verleden
Zijn laatste wil
In volmaakte stilte
Een onafwendbaar einde
In wankel evenwicht
Lichaam van de dood
Een duister vermoeden
Stormgevaar
Ik weet wat je denkt
Verloren onschuld
Schaduwkant
Dag des oordeels

Bezoek onze internetsite www.awbruna.nl voor informatie over onze boeken, volg @AWBruna op Twitter of bezoek onze Facebook-pagina: [Facebook.com/AWBrunaUitgevers](https://www.facebook.com/AWBrunaUitgevers).

Elizabeth George

In volmaakte stilte

A.W. Bruna Uitgevers

Oorsponkelijke titel

With No One As Witness

© 2004 by Susan Elizabeth George

All rights reserved.

Vertaling

Studio Imago, Jolanda te Lindert en Anja de Lombaert

Omslagbeeld

© Mohamed Itani/Arcangel Images/Hollands Hoogte

Omslagontwerp

Mariska Cock

© 2010/2015 A.W. Bruna Uitgevers, Amsterdam

ISBN 978 90 449 7480 5

NUR 305

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voorzover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16 h Auteurswet 1912 dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro)

Voor Audra Isadora, met liefde

... en als je tegen monsters vecht,
moet je voorkomen dat je zelf een monster wordt.
– Nietzsche

Proloog

Kimmo Thorne hield het meest van Marlene Dietrich: het haar, de benen, het sigarettenpijpje, de hoge hoed en het jacquet. Zij was, wat hij noemde, alles in één, en hij vond dat niemand beter was dan zij. Natuurlijk, als het moest, kon hij Garland wel doen. Minelli was heel eenvoudig, en hij leerde Streisand steeds beter na te doen. Maar als hij mocht kiezen – en hij mócht kiezen, toch? – ging hij voor Dietrich. Zwoele Marlene. Zijn nummer één. Ze kon fantastisch zingen, daar was geen twijfel aan.

Daarom bleef hij toen het lied uit was even zo staan, niet omdat dit het einde van het toneelstukje was, maar omdat hij vond dat hij er prachtig uitzag. Toen de tonen van *Falling in Love Again* wegstierven, bleef hij staan als een standbeeld van Marlene Dietrich met één hooggehakte voet op de zitting van een stoel en het sigarettenpijpje tussen zijn vingers. De laatste noot loste op en hij bleef een vijfde tel in dezelfde houding staan, triomfantelijk en ervan overtuigd dat hij goed was, verdómd goed zelfs. Daarna drukte hij het karaokeapparaat uit. Hij nam zijn hoge hoed af, pakte de slippers van zijn jasje en boog diep voor zijn tweekoppige publiek. Tante Sally en oma, loyaal als altijd, reageerden zoals het hoorde, zoals hij wel had geweten. Tante Sally riep: ‘Geweldig, knul!’ en oma zei: ‘Da’s onze knul, honderd procent talent heeft ie, onze Kimmo. Wacht maar tot ik een paar foto’s naar je vader en moeder heb gestuurd, lieverd.’ Dáárdoor zouden ze er wel aan komen rennen, dacht Kimmo boosaardig. Maar Kimmo grijnsde en zette zijn hooggehakte voet nog een keer op de stoel. Oma bedoelde het goed, ook al had ze er geen idee van hoe zijn ouders echt waren.

Oma jutte tante Sally op: ‘Een beetje naar rechts. Neem de jongen van zijn beste kant’, en binnen een paar minuten waren de foto’s gemaakt en was de show voorbij.

‘Waar ga je naartoe vanavond?’ vroeg tante Sally aan Kimmo toen hij naar zijn slaapkamer liep. ‘Heb je met iemand afgesproken, Kim?’

Dat was niet zo, maar dat hoefde zij niet te weten. ‘Blinker,’ zei hij.

‘O, nou, zorg maar dat je niet in de problemen komt.’

Hij knipoogde naar haar en dook zijn slaapkamer in. ‘Tuurlijk, tantetje,’ loog hij. Hij deed de deur achter zich dicht en deed hem op slot.

Eerst moest hij voor Marlenes pruik zorgen. Kimmo zette hem af en hing hem op voordat hij naar zijn kaptafel liep. Hij bestudeerde zijn gezicht en overwoog heel even een deel van de make-up te verwijderen. Hij verwierp dat idee en zocht in de ondiepe kledingkast naar geschikte kleding. Hij koos een sporttrui met capuchon uit, een geschikte broek en zijn platte, suède enkellaarsjes. Hij hield van de dubbelzinnigheid van de combinatie. Man of vrouw, zou een voorbijganger zich afvragen. Maar pas als Kimmo iets zou zeggen, zou men het weten. Want hij had nu eindelijk de baard in de keel en als hij nu zijn mond opendeed, was het goed te horen.

Hij trok de capuchon over zijn hoofd en drentelde de trap af. ‘Oké, ik ga,’ riep hij naar zijn tante en oma, terwijl hij zijn jas van de haak vlak bij de deur griste.

‘Dag, lieverd, dag hoor,’ antwoordde oma.

‘Wees een brave knul, lief,’ voegde tante Sally eraan toe.

Hij gaf hun een kushandje en zij hem ook. ‘Hou van je,’ zei iedereen tegelijk.

Buiten ritste hij zijn jas dicht en maakte hij zijn fiets los die aan de balustrade van de galerij verankerd was. Hij liep met zijn fiets naar de lift, drukte op de knop en controleerde tijdens het wachten de inhoud van de fietstassen om er zeker van te zijn dat hij alles bij zich had. In zijn hoofd had hij een lijstje met benodigdheden en dat vinkte hij af: noodhamer, handschoenen, schroevendraaier, koevoet, zaklamp, kussensloop, één rode roos. Die roos liet hij graag achter als een soort visitekaartje. Je moet nooit iets wegnemen zonder iets te geven, vond hij.

Het was een koude nacht en eenmaal buiten had Kimmo helemaal geen zin in het fietstochtje. Hij had er de pest aan als hij met de fiets moest en had er nog meer de pest over in als het bijna voor. Maar omdat tante Sally noch oma een auto had en omdat hij niet eens een rijbewijs had dat hij met zijn vriendelijkste glimlach aan een politieagent kon tonen, had hij geen keus. En de bus was al helemaal geen optie.

Zijn route voerde hem langs Southwark Street, naar het drukkeres verkeer van Blackfriars Road totdat hij, via een wirwar van straatjes, de omgeving van Kensington Park bereikte. Vanaf hier was het, weliswaar ook met veel verkeer, min of meer één rechte lijn naar Clapham Common en zijn bestemming: een gerieflijk, vrijstaand huis van rode baksteen en drie

verdiepingen hoog dat hij de afgelopen maand zorgvuldig had verkend. Op dit moment was het zo dat hij, alsof hij er zelf woonde, precies wist wanneer de bewoners kwamen en gingen. Hij wist dat ze twee kinderen hadden. Ma werkte aan haar conditie door elke ochtend naar haar werk te fietsen en pa vertrok met de trein vanaf Clapham Station. Ze hadden een au pair die twee vaste vrije avonden per week had en op een van die avonden, altijd dezelfde avond, verlieten ma, pa en de kinderen gezamenlijk het huis en gingen naar... Kimmo had geen idee. Hij nam aan dat ze bij oma gingen eten, maar voor hetzelfde geld gingen ze met z'n allen naar een urenlange kerkdienst, een gezinssessie bij een psycholoog of naar yogales. Het kwam er in elk geval op neer dat ze allemaal de hele avond weg waren, tot in de late uurtjes, en wanneer ze thuiskwamen, moesten ze de kleintjes het huis in dragen omdat die onderweg in de auto in slaap waren gevallen. En de au pair ging elke vrije avond op stap met twee meiden die hetzelfde werk deden. Ze vertrokken met z'n drieën, kletsend in het Bulgaars of zo, en als ze al voor de vroege ochtend thuis kwamen, dan was het in elk geval ver na middernacht.

De voortekenen voor dit huis waren goed. Hun auto was de grootste van de Range Rovers. Een keer per week kwam de tuinman. Ze hadden ook iemand die schoonmaakte, en hun beddengoed werd gewassen, gestreken en teruggebracht door een bedrijf. Dit specifieke huis, zo had Kimmo besloten, was er klaar voor en wachtte op hem.

Wat het allemaal zo mooi maakte, was het huis ernaast en het bordje met TE HUUR in de tuin. En wat het helemaal perfect maakte, was de gemakkelijke entree vanaf de achterkant: een stenen muur die langs een braakliggend stuk land liep.

Kimmo fietste naar zijn vaste plek, nadat hij voor het huis langs was gefietst om er zeker van te zijn dat het gezin zich aan het starre schema had gehouden. Daarna hobbelde hij over het braakliggende terrein en stalde zijn fiets tegen de muur. Hij deed zijn gereedschap en de roos in het kussensloop, klom op het zadel van zijn fiets en sprong, zonder enig probleem, over de muur.

In de achtertuin was het pikdonker, maar Kimmo had al eerder over de muur gekeken en wist wat hij kon verwachten. Recht onder hem was een composthoop en daar voorbij stond een zigzaggende rij fruitbomen op een goed geschoren gazon. Aan elke kant hiervan lagen brede bloembedden met overblijvende planten. Een ervan kronkelde om een tuinhuisje. Het andere decoreerde een gereedschapsschuurtje. Verderop, vlak voor het huis, was een patio van ongelijke stenen waar regenwater

na een plensbui plassen vormde en daar weer achter was een overkapping waaraan de buitenlampen hingen.

Ze gingen automatisch aan toen Kimmo naderde. Hij bedankte ze met een knikje. Anti-inbraaklampen, zo had hij al lang geleden bedacht, waren zonder enige twijfel de ironische inspiratie voor een inbreker, omdat iedereen steeds als ze aansprongen aannam dat er wel een kat door de tuin zou lopen. Hij had nog nooit gehoord dat een van de burens de politie had gebeld omdat deze lampen waren gaan branden. Aan de andere kant had hij al heel veel inbrekers horen vertellen dat het veel gemakkelijker was om een huis aan de achterkant binnen te komen als die lampen aan waren.

In dit geval betekenden de lampen niets. Het donkere raam zonder gordijnen plus het TE HUUR-bordje maakten hem duidelijk dat er niemand aanwezig was in het huis rechts van hem. En het huis links had aan die kant geen ramen en er woonde geen hond die de koude nacht zou kunnen verstoren met zijn geblaf. Hij was, voorzover hij wist, veilig.

Bij de patio waren openslaande deuren en hier ging Kimmo op af. Daar! Eén snelle tik met zijn veiligheidshamer, gemaakt om in geval van nood een autoruit stuk te slaan, was voldoende om binnenin bij de deurkruk te kunnen. Hij opende de deur en stapte naar binnen. Het alarm ging af als een sirene tijdens een luchtaanval.

Het geluid was oorverdovend, maar Kimmo negeerde het. Hij had vijf minuten, misschien meer, tot het beveiligingsbedrijf zou opbellen in de hoop dat het alarm per ongeluk was afgegaan. Als ze geen gehoor kregen, zouden ze de opgegeven contactnummers bellen. Als dat niet voldoende was om een einde te maken aan het indringende geluid van de sirene, zouden ze misschien de politie bellen die op haar beurt wel of niet zou langskomen om poolshoogte te nemen. Hoe dan ook, dat zou nog zeker twintig minuten duren en dat was zeker tien minuten langer dan Kimmo nodig had om dat wat hij wilde, uit de woning te halen.

Op dit gebied was hij een specialist. Laat de pc's, de laptops, de cd- en dvd-spelers, de tv's, de sieraden, de digitale camera's en de videorecorders maar staan voor iemand anders. Hij was in de huizen die hij bezocht alleen maar op zoek naar één soort artikel en het voordeel van dit ene artikel was dat het zich altijd in het zicht en meestal in de vrij toegankelijke vertrekken van een woning bevond.

Kimmo scheen met zijn zaklamp door het vertrek. Het was een eetkamer en hier was niets van zijn gading. Maar in de woonkamer, daar zag hij meteen al vier trofeeën op de piano staan. Hij ging eropaf: zilveren lijstjes

waar hij de foto's uithaalde – je moet toch met bepaalde zaken rekening houden – voordat hij ze voorzichtig in zijn kussensloop stopte. Hij vond er nog een op een van de bijzettafeltjes dat hij ook meenam voordat hij naar de voorkant van het huis liep. Daar vond hij er, vlak bij de deur, op een halfronde tafel met een spiegel erboven nog twee, tussen een porseleinen doosje en een vaas met bloemen, maar die beide dingen liet hij staan.

Uit ervaring wist hij dat er een grote kans was dat hij in de ouderslaapkamer nog meer van zijn gading zou vinden en dus liep hij snel de trap op, terwijl het alarm zijn trommelvliezen bleef geselen. Hij vond de kamer die hij zocht aan de achterzijde van het huis. Hij deed net zijn zaklamp aan om de kamer te doorzoeken, toen het alarm plotseling ophield en de telefoon begon te rinkelen.

Kimmo bleef even staan, in de ene hand de zaklamp en de andere onderweg naar een fotolijstje met daarin een foto van een trouwerij met kussende mensen onder een bloemenboog. Al snel hield de telefoon even plotseling op als het alarm en beneden zei iemand: 'Hallo?' en toen 'Nee, we komen net binnenlopen... Ja. Ja. Het alarm ging af, maar ik heb nog geen kans gehad... Jezus, Gail! Pas op, loop niet door dat glas!'

Dit was voldoende om Kimmo duidelijk te maken dat de zaken een andere wending hadden genomen. Hij nam niet eens de tijd om zich af te vragen waarom het gezin in vredesnaam thuis was, terwijl ze geacht werden nog steeds bij oma, bij de psychiater, in de kerk of bij yogales te zijn of waar ze verdomme normaal gesproken naartoe gingen. In plaats daarvan dook hij net naar het raam links van het bed, toen beneden een vrouwenstem uitriep: 'Ronald, er is iemand in huis!'

Kimmo wist ook wel zonder dat Ronald de trap op stormde en Gail 'Nee! Stop!' riep, dat hij er als de sodemieter vandoor moest. Hij friemelde met het slot op het raam, haalde de hendel omhoog en werkte zichzelf en zijn kussensloop naar buiten op hetzelfde moment dat Ronald de kamer binnenstormde, gewapend met iets wat op een vleesvork leek.

Kimmo kwam met een enorme dreun en snakkend naar adem ruim twee meter lager op de overkapping terecht, en vervloekte het feit dat er geen klimop of zo groeide waaraan hij naar beneden had kunnen klimmen. Hij hoorde Gail roepen: 'Hij is hier! Hij is hier!' en hij hoorde Ronald vanuit het raam boven hem vloeken. Net voordat hij naar de muur rende, draaide hij zich om, grijnsde en zwaaide naar de vrouw die in de eetkamer stond met een ontzettend slaperig kind in haar armen en een ander kind aan haar rokken.

En weg was hij, het kussensloop stuiterde op zijn rug en een lachbui welde in hem op; het enige waar hij spijt van had, was dat hij geen tijd had gehad de roos achter te laten. Terwijl hij naar de rand van de muur greep, hoorde hij Ronald de eetkamer uit stormen, maar tegen de tijd dat de arme kerel de bomen had bereikt, was Kimmo al over de muur heen en rende naar het braakliggende terrein. Als de politie eindelijk zou arriveren, en dat kon een uur duren of tot de volgende middag, zou hij al lang weg zijn, een vergeten herinnering in het hoofd van de vrouw: een opgemaakt gezicht onder een capuchon.

God, dit was pas leven! Dit was geweldig! Als zijn buit ook nog eens van een beetje kwaliteit was, zou hij komende vrijdagochtend een paar honderd pond rijker zijn. Zou het ooit beter worden dan nu? Kón dat? Kimmo dacht van niet. Dus wat gaf het dat hij had beloofd een tijdje eerlijk te zijn? Hij kon de tijd die hij aan deze klus had besteed toch niet onbenut laten? Dan zou hij wel heel dom zijn en wat Kimmo ook was, hij was in elk geval niet dom. Ook niet een beetje. Echt niet.

Hij had al een paar kilometer gefietst toen hij zich realiseerde dat hij werd gevolgd. Er was ook ander verkeer op straat – wanneer was er geen verkeer in Londen? – en enkele auto's hadden getoeterd toen ze hem passeerden. Eerst dacht hij dat ze toeterden zoals auto's doen als ze willen dat een fietser aan de kant gaat, maar al snel realiseerde hij zich dat ze toeterden naar een auto vlak achter hem, een auto die weigerde hem te passeren.

Hij werd een beetje zenuwachtig en vroeg zich af of Ronald er misschien toch in was geslaagd hem te vinden. Hij sloeg een zijstraat in om er zeker van te zijn dat hij zich niet inbeeldde dat hij werd achtervolgd, en ja hoor, de koplampen vlak achter hem draaiden de straat ook in. Hij stond op het punt keihard te gaan fietsen, toen hij hoorde hoe vlak achter hem een motor pruttelde en zijn naam op een vriendelijke manier werd uitgesproken.

'Kimmo, ben jij dat? Wat doe jij in dit deel van de stad?'

Kimmo ging langzamer rijden. Hij hield de pedalen stil. Hij draaide zich om, om te zien wie er tegen hem sprak. Hij glimlachte toen hij zag wie de bestuurder was en zei: 'Shit! Wat doe jij hier?'

De ander glimlachte terug. 'Het lijkt wel alsof ik naar jou op zoek was. Wil je een lift?'

Dat zou wel handig zijn, dacht Kimmo, als Ronald hem op zijn fiets had zien wegrijden en als de politie sneller reageerde dan normaal. Hij wilde nu liever niet op straat zijn. Hij had nog een flink aantal kilometers te

gaan en het was zo koud als op de zuidpool. Hij zei: 'Maar ik heb een fiets bij me.'

De ander grijnsde. 'Dat is geen probleem, als jij het geen probleem vindt.'

1

Agent Barbara Havers vond dat ze mazzel had: de oprit was leeg. Ze had besloten haar wekelijkse boodschappen met de auto te doen in plaats van lopend en dit was altijd riskant in een wijk waar iedereen die zo gelukkig was een parkeerplek te vinden daar geen afstand meer van wilde doen. Maar omdat ze wist dat ze veel inkopen moest doen en omdat ze al rilde bij de gedachte terug te moeten lopen van de buurtsuper naar huis, had ze de auto verkozen en er maar het beste van gehoopt. Dus toen ze voor het gele Edwardiaanse huis stopte waar haar kleine bungalow achter stond, nam ze de vrije plek op de oprit zonder gewetensbezwaren in. Ze luisterde naar het kuchen en hoesten van de motor van haar Mini voordat ze de motor afzette en voor de vijftiende keer deze maand nam ze zich voor de auto te laten controleren door een monteur die, zo hoopte ze, haar geen poot zou uitdraaien voor de reparatie van wat dat oudemannengehoest ook maar veroorzaakte.

Ze stapte uit en klapte de stoel naar voren om de plastic boodschappentasjes te pakken. Ze had er vier aan haar arm gehangen en tilde ze net uit de auto toen ze iemand haar naam hoorde roepen.

Iemand zong: 'Barbara! Barbara! Kijk eens wat ik in de kast heb gevonden?'

Barbara ging rechtop staan en keek naar waar de stem vandaan kwam. Het dochtertje van haar buurman zat op de verweerde houten bank voor haar flat in het oude flatgebouw. Ze had haar schoenen uitgedaan en probeerde een paar in-lineskates aan te doen. Die zijn veel te groot voor haar, dacht Barbara. Hadiyyah was nog maar acht jaar en de skates waren voor een volwassene.

'Ze zijn van mama,' vertelde Hadiyyah alsof ze gedachten kon lezen. 'Ik vond ze in de kast, dat zei ik al. Ik heb er nog niet eerder op geskatet. Ik denk dat ze veel te groot voor me zijn, maar ik heb er theedoeken in gepropt. Papa weet er niks van.'

'Van de theedoeken?'

Hadiyyah giechelde. 'Nee, dat niet. Hij weet nog niet dat ik ze heb gevonden.'

‘Misschien is het niet de bedoeling dat je ze gebruikt.’

‘O, maar ze waren niet verstópt, gewoon opgeborgen. Tot mama weer thuiskomt, denk ik. Ze is in...’

‘Canada, ja,’ zei Barbara met een knik. ‘Wees er maar voorzichtig mee. Je vader zal niet blij zijn als je valt en aan je hoofd gewond raakt. Heb je wel een helm of zo?’

Hadiyyah keek naar haar voeten, een in een skate en een in een sok, en dacht daarover na. ‘Moet dat?’

‘Voor de zekerheid,’ zei Barbara. ‘Dat is ook wel zo aardig voor de stratenvegers. Geen hersens op de stoep.’

Hadiyyah rolde met haar ogen. ‘Je maakt een grapje.’

Barbara legde haar hand op haar hart. ‘Het is echt waar. Waar is je vader trouwens? Ben je alleen?’ Ze schopte het ijzeren hekje naar het pad open en vroeg zich af of ze nog eens met Taymullah Azhar moest praten over het feit dat hij zijn dochter alleen liet. Hoewel hij dit zelden deed, had Barbara hem verteld dat ze als ze vrij was met alle plezier op Hadiyyah wilde passen als hij studenten had of toezicht moest houden op het werk in het universiteitslaboratorium. Hadiyyah was verbazend zelfstandig voor een achtjarige, maar meer was ze dan ook niet: een acht jaar oud kind, argelozter dan haar leeftijdgenoten; deels door een cultuur die haar afschermde en deels doordat haar Engelse moeder, die nu alweer een jaar ‘in Canada’ woonde, haar had verlaten.

‘Hij is een verrassing voor me aan het kopen,’ vertelde Hadiyyah zakelijk.

‘Hij denkt dat ik het niet weet. Hij denkt dat ik denk dat hij boodschappen doet, maar ik weet wat hij echt aan het doen is. Dat doet hij, omdat hij zich naar voelt en hij denkt dat ik me naar voel, wat niet zo is, maar hij wil dat ik me beter voel. Dus hij zei: “Ik moet een boodschap doen, *kushi*”, en ik moet nu dus denken dat het niets met mij te maken heeft. Heb je boodschappen gedaan? Zal ik je helpen, Barbara?’

‘Er liggen nog meer tasjes in de auto, als je die wilt halen,’ zei Barbara.

Hadiyyah gleed van het hek, hupte met een skate aan en een skate uit naar de Mini en haalde de rest van de boodschappentasjes eruit. Barbara wachtte bij de hoek van het huis. Toen Hadiyyah bij haar was, hobbelend op die ene skate, zei Barbara: ‘Ter gelegenheid waarvan?’

Hadiyyah liep met haar mee naar achteren. Daar stond, onder een witte acacia, Barbara’s bungalow, een soort veredeld tuinschuurtje, met een paar groene strepen verf erop en ernaast een klein bloembed dat nodig beplant moest worden. ‘Wat?’ vroeg Hadiyyah. Nu ze dicht bij haar was, zag Barbara dat het meisje de oordopjes van een diskman in had die aan de riem

van haar spijkerbroek hing. Er kwam ondefinieerbare, blikkerige muziek uit, het klonk als een vrouwenstem. Hadiyyah leek het niet te merken.

‘De verrassing,’ zei Barbara toen ze de voordeur van haar optrekje opendeed. ‘Je zei dat je vader een verrassing voor je ging halen.’

‘O, dat.’ Hadiyyah kloste de bungalow binnen en legde de tasjes op de eettafel waarop ook al de post van een paar dagen lag, vier exemplaren van de *Evening Standard*, een mand met vies wasgoed en een lege zak vanillekoekjes. Het was een onappetijtelijk geheel en het zelf heel nette meisje fronste betekenisvol haar wenkbrauwen. ‘Je hebt je rommel niet opgeruimd!’ zei ze afkeurend.

‘Wat een opmerkingsgave,’ mompelde Barbara. ‘En de verrassing? Ik weet dat je niet jarig bent.’

Hadiyyah tikte met haar skatevoet op de grond en keek opeens ongemakkelijk, een heel ongewone reactie voor haar. Ze had, zag Barbara, vandaag zelf vlechten in haar haar gemaakt. De scheiding liep niet helemaal recht en de rode strikken aan de uiteinden zaten scheef; de ene zat wel drie centimeter hoger dan de andere. ‘Nou,’ zei ze, terwijl Barbara een tasje op het werkblad leegde, ‘dat heeft hij niet precies gezegd, maar ik denk dat het komt doordat mevrouw Thompson hem heeft gebeld.’

Barbara herkende de naam van Hadiyyahs schooljuf. Ze keek over haar schouder naar het meisje en trok vragend een wenkbrauw op.

‘Weet je, we gingen theedrinken,’ vertelde Hadiyyah. ‘Nou, niet echt, maar zo noemden ze het, omdat als ze gewoon hadden gezegd wat het was, dan zou iedereen zich gegeneerd hebben en zou niemand zijn gekomen. En ze wilden dat iedereen kwam.’

‘Waarom? Wat was het dan echt?’

Hadiyyah draaide zich om en begon de tasjes leeg te halen die ze uit de Mini had gehaald. Het was, vertelde ze, meer een gebéúrtenis dan gewoon theedrinken, of zelfs meer een ontmóeting dan een gebeurtenis. Mevrouw Thompson had een dame gevraagd om met hen te praten over hun líchaam, weet je, en alle meisjes in de klas en hun moeders kwamen om te luisteren en na afloop kon iedereen vragen stellen en dáárna hadden ze sinaasappelsap en koekjes en cake gekregen. Daarom noemde mevrouw Thompson het ‘theedrinken’ hoewel niemand echt thee kreeg. Hadiyyah, die geen moeder had om mee te nemen, was niet gegaan. Vandaar het telefoontje van mevrouw Thompson naar haar vader omdat, zoals ze zei, iedereen echt had moeten komen.

‘Papa zei dat hij wel zou gaan,’ zei Hadiyyah. ‘Maar dat zou verschrikkelijk zijn geweest. En trouwens, Meagan Dobson vertelde me wat er aan

de hand was. Meisjesdingen. Baby's. Jongens. Ongestéld worden.' Ze trok een gezicht. 'Je weet wel.'

'Ah, ik begrijp het.' Barbara kon zich wel voorstellen hoe Azhar gereageerd had op het telefoontje van de juf. Ze had nog nooit iemand ontmoet die zo trots was als haar buurman, de Pakistaanse hoogleraar. 'Nou, meisje, als je ooit iemand nodig hebt als een soort vervangende moeder, dan wil ik dat wel doen.'

'Te gek!' riep Hadiyyah uit. Eventjes dacht Barbara dat ze reageerde op haar aanbod een soort surrogaatmoeder te zijn, maar ze zag dat haar vriendinnetje een doos Kellogg's uit het boodschappentasje had gehaald: Chocotastic Pop Tarts. 'Is dit voor je ontbijt?' vroeg Hadiyyah zuchtend. 'Perfecte voeding voor een werkende vrouw die haast heeft,' vertelde Barbara. 'Dat is ons geheimpje, oké? Een van de vele.'

'En wat is dit?' vroeg Hadiyyah alsof ze niets had gezegd. 'O, geweldig. Slagroomijs. Als ik volwassen was, zou ik alleen dit eten.'

'Ik wil graag van alle belangrijke voedingsgroepen iets nuttigen,' zei Barbara. 'Chocolade, suiker, vet en tabak. Ben je de sigaretten trouwens al tegengekomen?'

'Je moet stoppen met roken,' zei Hadiyyah, terwijl ze de tasjes doorzocht en een pakje sigaretten tevoorschijn haalde. 'Papa probeert te stoppen. Had ik dat al verteld? Dat zal mama zó fijn vinden. Ze zegt steeds maar weer dat hij moet stoppen. "Hari, je longen gaan er helemaal aan als je niet stopt," dat zegt ze altijd. Ik rook niet.'

'Beter ook van niet,' zei Barbara.

'Een paar jongens roken wel, hoor. Ze staan in de buurt van de school. Dat zijn oudere jongens. En hun overhemd hangt half uit hun broek, Barbara. Ik denk dat zij denken dat ze er daardoor cool uitzien, maar ik vind dat ze er daardoor uitzien als...' Ze fronste nadenkend haar wenkbrauwen, 'beesten,' ging ze verder, 'als beesten.'

'Pauwen met hun staart,' beaamde Barbara.

'Wat?'

'Het mannetje dat het vrouwtje wil veroveren. Anders zou ze niks met hem te maken willen hebben. Interessant, toch? Mánnen zouden make-up moeten dragen.'

Hadiyyah giebelde en zei: 'Papa zou er wel gek uitzien met lippenstift op, denk je niet?'

'Hij zou de vrouwen met een stok van zich af moeten slaan.'

'Dát zou mama niet fijn vinden,' merkte Hadiyyah op. Ze pakte vier blikken All Day Breakfast, Barbara's favoriete maaltijd na een lange

werkdag, en droeg ze naar het aanrecht om ze in het kastje boven de gootsteen op te bergen.

‘Nee, dat denk ik ook niet,’ zei Barbara. ‘Hadiyyah, wat is dat verschrikkelijk krijssende ding om je hals?’ Ze nam de blikken van het meisje aan en knikte naar de koptelefoon waaruit continu een dubieuze soort muziek bleef klinken.

‘Nobanzi,’ zei Hadiyyah duister.

‘No-wattie?’

‘Nobanzi. Ze zijn geweldig. Kijk maar.’ Ze haalde het hoesje van de cd uit haar zak. Daarop poseerden drie uitgemergelde jongeren van een jaar of twintig in korte topjes die zo klein waren dat de stof waarschijnlijk door een gierigaard was uitgedeeld, en in jeans die zo strak waren dat het enige wat aan de verbeelding werd overgelaten de vraag was hoe ze zich erin hadden kunnen persen.

‘Ah,’ zei Barbara. ‘Echte voorbeelden voor onze jongeren. Geef eens, laat me eens luisteren.’

Gewillig gaf Hadiyyah haar oordopjes, die Barbara in deed. Afwezig greep ze naar een pakje sigaretten en schudde er eentje uit, ondanks Hadiyyahs afkeurende blik. Ze stak hem op, terwijl een soort refrein, als je dat al zo kon noemen, haar trommelvliezen aanrandde. De Vandellas Nobanzi hadden het absoluut niet, vond Barbara. Ze hoorde onverstaanbare woorden, en veel orgastisch gekreun op de achtergrond nam de plaats in van zowel de bas als de drums.

Barbara deed de oordopjes uit en gaf ze terug. Ze nam een haal van haar sigaret en knikte veelbetekenend naar Hadiyyah.

Hadiyyah zei: ‘Goed zijn ze, hè?’ Ze pakte het cd-hoesje en wees naar het meisje in het midden, met tweekleurig rastahaar en een tatoeage van een rokend pistool op haar rechterborst. ‘Dit is Juno. Zij is mijn favoriet. Ze heeft een baby die Nefertiti heet. Is ze niet schattig?’

‘Nou, zeker weten.’ Barbara frommelde de lege boodschappentasjes in elkaar en stopte ze in de afvalbak onder de gootsteen. Ze opende de bestekla en vond achterin een blokje zelfklevende notitieblaadjes dat ze meestal gebruikte voor belangrijke boodschappen, zoals ‘Epileer morgen je wenkbrauwen’, ‘Scheer je benen vanavond’, of ‘Maak dit smerige toilet schoon’. Maar deze keer krabbelde ze vijf woorden op een blaadje en zei tegen haar vriendinnetje: ‘Kom je mee? Je moet nodig worden opgevoed.’ Ze greep haar schoudertas en duwde het meisje terug naar de voorkant van het huis waar Hadiyyahs schoenen nog lagen, onder de bank op het betegelde stuk voor de deur van de flat op de begane grond.

Toen Hadiyyah haar schoenen aanhad, zei Barbara: ‘Ga mee. Je vader weet ervan’, en ze liep bij de huizen weg, richting Chalk Farm Road.

‘Waar gaan we naartoe?’ vroeg Hadiyyah. ‘Gaan we op avontuur?’

Barbara zei: ‘Laat ik je eens wat vragen. Knik als een van deze namen je bekend voorkomt. Buddy Holly. Nee? Richie Valens. Nee? The Big Bopper. Nee? Elvis. Ja natuurlijk. Wie kent Elvis nou niet, maar die telt eigenlijk niet mee. En Chuck Berry? Little Richard? Jerry Lee Lewis? *Great Balls of Fire*. Hoor je iets bekends? Nee? Verdorie, wat leren ze je eigenlijk op school?’

‘Je mag niet vloeken,’ zei Hadiyyah.

Vanaf Chalk Farm Road was het niet ver meer naar hun bestemming: de Virgin Megastore in Camden High Street. Maar om daar te komen, moesten ze door een winkelgebied dat, daar was Barbara zeker van, anders was dan welk ander winkelgebied in de stad ook: elke vierkante centimeter was volgepakt met jonge mensen van verschillende huidskleur, overtuiging en lichamelijke versierselen; de ruimte werd overspoeld door een gillende kakofonie van muziek uit elke richting en werd gekruid door van alles, van patchoeliolie tot gebakken vis. Voor de winkels stonden mascottes in de vorm van reusachtige katten, een stel enorme billen met een spijkerbroek aan, gigantische laarzen, een vliegtuig met de neus naar beneden... Deze mascottes hadden in feite weinig te maken met de artikelen die de verschillende winkels verkochten, want de meeste lagen vol met veel zwarte dingen en veel dingen van leer. Zwart leer. Zwart namaakleer. Zwart namaakbont op zwart namaakleer.

Barbara zag dat Hadiyyah alles in zich opnam met de devotie van een novice, een indicatie dat het kind nog niet eerder naar Camden High Street was geweest, ondanks het feit dat de straat niet ver van hun huis lag. Hadiyyah liep achter haar aan, met ogen als schoteltes, mond open en opgetogen blik. Barbara moest haar door de menigte loodsen, met een hand op haar schouder, om te voorkomen dat ze elkaar in de mensenmassa kwijt zouden raken.

‘Geweldig. Gewéldig,’ verzuchtte Hadiyyah, de handen ineem voor haar borst. ‘O, Barbara, dit is zo veel móóier dan een verrassing.’

‘Wat fijn dat je het zo leuk vindt,’ zei Barbara.

‘Gaan we de winkels in?’

‘Nadat ik je heb bijgeschoold.’

Ze nam het meisje mee de Megastore in, naar de classic rock-’n-roll. ‘Dit,’ vertelde Barbara, ‘is muziek. Nu... Waar beginnen we... Oké, dat is logisch toch? Want per slot van rekening is er de Great One en dan de

rest. Dus...' Ze zocht naar het deel dat met een H begon en vervolgens tussen de H's naar de enige H die echt belangrijk was. Ze zocht in de vakken en draaide elke cd om, om te zien welke nummers erop stonden, terwijl naast haar Hadiyyah de foto's van Buddy Holly bestudeerde.

'Ziet er een beetje gek uit,' merkte ze op.

'Zeg dat niet. Hier. Deze is goed. Hier staat *Raining in My Heart* op en ik garandeer je dat je daar helemaal enthousiast van wordt, en *Rave On* waardoor je wilt gaan dansen. Dít, kindje, is rock-'n-roll. Over honderd jaar luistert men nog steeds naar Buddy Holly, dat garandeer ik je. Nobuki daarentegen...'

'Nobanzi,' corrigeerde Hadiyyah haar geduldig.

'Die zijn volgende week weg. Weg en vergeten, terwijl de Great One tot in de eeuwigheid zal doorgaan. Dit, meisje, is muzík.'

Hadiyyah leek niet overtuigd. 'Hij draagt een ontzettend rare bril,' zei ze.

'Ja, nou, maar zo was de mode toen. Hij is al eeuwen dood. Vliegtuigongeluk. Slecht weer. Wilde naar zijn zwangere vrouw gaan.' Of wilde érgens komen, dacht Barbara. Te veel haast.

'Wat zielig.' Hadiyyah bekeek de foto van Buddy Holly met hernieuwde belangstelling.

Barbara betaalde voor de aankoop en haalde hem uit het zakje. Ze haalde de cd tevoorschijn en verving Nobanzi door Buddy Holly. Ze zei: 'Laat je oren hier maar eens van genieten', en toen de muziek begon, leidde ze Hadiyyah de straat op.

Zoals beloofd, nam Barbara haar mee verschillende winkels in waar de snel-weer-verdwenen-mode dicht opeengepakt aan rekken en langs de muren hing. Talloze jongeren gaven geld uit alsof het einde van de wereld was aangekondigd en ze leken allemaal zo erg op elkaar dat Barbara even naar haar metgezel keek en bad dat Hadiyyah haar argeloosheid, waardoor ze zo'n plezierige metgezel was, zou behouden. Barbara kon zich niet voorstellen dat ze zou veranderen in een Londense tiener die haastig op de volwassenheid afstevende, mobieltje tegen het oor gedrukt, lippenstift en oogschaduw op, een spijkerbroek strak om haar billen, en op hoge hakken die haar voeten zouden bederven. En wat ze zich al helemaal niet kon voorstellen, was dat de vader van dit meisje het goed zou vinden dat ze zich zo zou vertonen.

Hadiyyah echter nam alles in zich op als een kind tijdens zijn eerste uitstapje naar een pretpark, terwijl Buddy Holly over haar werd uitgestort. Pas toen ze in de buurt van Chalk Farm Road waren, waar de

mensenmassa zo mogelijk nog dichter, luider en kleurrijker was dan in de winkels die ze al gepasseerd waren, zette Hadiyyah de koptelefoon af. Toen pas zei ze iets.

‘Voortaan wil ik hier elke week naartoe,’ kondigde ze aan. ‘Kom jij dan met me mee, Barbara? Ik kan al mijn geld sparen en dan kunnen we lunchen en dan gaan we alle winkels in. Vandaag kan dat niet, omdat ik thuis moet zijn voordat papa er is. Hij zal heel boos zijn als hij weet waar we zijn geweest.’

‘Is dat zo? Waarom?’

‘O, omdat ik hier niet mag komen,’ zei Hadiyyah vrolijk. ‘Papa heeft gezegd dat als hij me ooit in Camden High Street zou betrappen, hij me zo’n pak slaag zou geven dat ik niet meer kon lopen. Je hebt toch niet opgeschreven waar we naartoe gingen, toch?’

Barbara vloekte inwendig. Ze had zich niet gerealiseerd welke implicaties het onschuldige uitstapje naar de muziekwinkel kon hebben. Even had ze het gevoel dat ze de onschuldigen had gecorrumpeerd, maar voelde zich opgelucht doordat haar briefje aan Taymullah Azhar behalve haar naam maar vijf woorden bevatte: ‘Het kind is bij mij’. Als ze nu maar op Hadiyyahs discretie kon rekenen... Hoewel, het kind was zo opgetogen... Ondanks Hadiyyahs voornemen haar vader niet te vertellen waar ze waren geweest, moest Barbara wel erkennen dat de kans heel klein was dat het meisje het plezierige uitje voor zich kon houden.

‘Ik heb hem niet precies verteld waar we naartoe gingen,’ erkende Barbara.

‘O, dat is geweldig,’ zei Hadiyyah. ‘Want als hij het wist... Ik heb er geen zin in om een pak slaag te krijgen, Barbara. Jij wel?’

‘Denk je echt dat hij...’

‘O, kijk, kijk!’ riep Hadiyyah uit. ‘Hoe heet het hier? En het ruikt zo heerlijk. Maken ze iets lekkers klaar? Kunnen we ernaartoe?’

‘Hier’ was Camden Lock Market, waar ze op de heenweg langs waren gekomen. De markt bevond zich langs het Grand Union Canal en de geur van de eetkraampjes binnen was naar hen toe gedreven. Binnen konden men, boven het geluid van rapmuziek uit een van de winkels uit, nog maar net het geroep van de verkopers horen die van alles verkochten, van een gevulde aardappel in de schil tot kip marsala.

‘Barbara, kunnen we naar binnen?’ vroeg Hadiyyah weer. ‘O, het is zo bijzónder. En papa hoeft het nóóit te weten. We krijgen geen pak slaag. Dat beloof ik je, Barbara.’

Barbara keek neer op haar stralende gezichtje en wist dat ze haar het

genoegen van een eenvoudig wandelingetje over de markt niet kon ontzeggen. Hoe erg was dat nou, als ze een halfuur langer wegbleven en rondneusden tussen de kandelaars, de wierook, de T-shirts en de sjaals? Ze kon de aandacht van Hadiyyah afleiden van de kraampjes waar je een bodypiercing kon laten doen en de kraampjes waar ze benodigdheden voor drugs verkochten. Maar de rest van Camden Lock Market was echt heel onschuldig.

Barbara glimlachte naar haar metgezel. 'Ach, wat maakt het uit,' zei ze en ze haalde haar schouders op. 'Kom, we gaan.'

Ze hadden nog geen twee stappen in die richting gezet of Barbara's mobieltje ging. Barbara zei: 'Wacht even', tegen Hadiyyah en keek naar het telefoonnummer. Toen ze zag wie het was, wist ze al dat het waarschijnlijk geen goed nieuws was.

'Het is zover.' Dat was de stem van inspecteur Lynley; hij klonk een beetje gespannen en legde al snel uit waarom. 'Ga zo vlug je kunt naar het kantoor van Hillier.'

'Hillier?' Barbara bekeek haar mobieltje alsof het een object uit de ruimte was, terwijl Hadiyyah geduldig naast haar stond te wachten; ze wroette met de punt van haar schoen in een scheur in de stoep en keek naar de mensenmassa die om hen heen krioelde op weg naar de markt of ergens anders naartoe. 'Hillier kán niet naar mij hebben gevraagd.'

'Je hebt een uur,' zei Lynley.

'Maar, sir...'

'Hij zei eerst een halfuur, maar we hebben onderhandeld. Waar ben je?'

'Camden Lock Market.'

'Kun je hier binnen een uur zijn?'

'Ik doe mijn best.' Barbara deed de telefoon uit en stopte hem in haar tas. Ze zei: 'De markt moeten we een andere keer doen. Ik moet naar de Yard.'

'Is er iets ergs?' vroeg Hadiyyah.

'Misschien wel, misschien niet.'

Barbara hoopte van niet. Ze hoopte dat het over het einde van haar straf-tijd zou gaan. Ze leed nu al maanden onder de schande van degradatie en ze hoopte dat er een einde kwam aan wat zij in gedachten haar 'professionele verbanning' noemde, elke keer dat de naam van hoofdcommissaris Hillier ter sprake kwam.

En nu moest ze opdraven. Naar het kantoor van hoofdcommissaris Hillier. Opdraven bij Hillier zelf en bij Lynley die, wist Barbara, zijn uiterste

best had gedaan om haar haar rang weer terug te kunnen geven vanaf het moment dat deze haar was ontnomen.

Zij en Hadiyyah draafden vrijwel de hele weg terug naar Eton Villas. Ze namen afscheid waar het stenen pad zich splitste bij de hoek van het gebouw. Hadiyyah zwaaide even, voordat ze de flat op de begane grond binnenging en Barbara kon zien dat het zelfklevende briefje dat ze voor de vader van het meisje had achtergelaten, verdwenen was. Ze concludeerde dat Azhar terug was met de verrassing voor zijn dochter en ging daarom naar haar bungalow om zich om te kleden.

De eerste beslissing die ze moest nemen, en snel, want van het uur waarover Lynley had gesproken waren nog maar vijftien minuten over na haar snelle run vanaf de markt op Chalk Farm Road, was wat ze aan moest trekken. Haar kleding moest professioneel zijn zonder dat het een poging leek bij Hillier in het gevele te komen. Een broek en een bijpassend jasje moesten voor het eerste zorgen, zonder gevaar voor het tweede. Een broek en een jasje dus.

Ze vond ze daar waar zij ze had achtergelaten, op een stapel, achter de tv. Ze wist niet zeker hoe ze daar terecht waren gekomen en schudde ze uit om de schade te bekijken. Ah, het wonder van polyester, dacht ze. Je kon door een kudde bizons zijn vertrappt en toch zou er later niets van te zien zijn.

Ze kleepte zich in bij elkaar passende kleding. Dit was niet zozeer een poging er modieus uit te zien, maar meer een zaak van het aantrekken van een broek en een blouse waar niet al te veel kreukels in zaten. Ze deed de minst lelijke schoenen aan die ze bezat, haar versleten golfschoenen in plaats van de rode hoge sportschoenen die ze het liefst droeg, en vijf minuten later was ze al zover dat ze een doosje Chocotastic Pop Tarts en een pakje sigaretten kon grijpen. Ze propte ze op weg naar buiten in haar schoudertas.

Buiten moest ze besluiten hoe ze zou gaan: per auto, bus of ondergrondse. Elke keuze was riskant: de bus zou zich door de drukke verkeersader Chalk Farm Road moeten persen, de auto betekende meedoen aan een creatieve ratrace en de ondergrondse... de ondergrondse lijn die Chalk Farm aandeed was de beruchte, onbetrouwbare Northern-lijn. Zelfs als het snel ging, moest je toch wel twintig minuten wachten.

Barbara nam de auto. Ze zocht een route uit die de routeplanner haar niet had kunnen verbeteren en slaagde erin niet meer dan elfenhalve minuut te laat bij Westminster aan te komen. Toch, dat wist ze, werd Hillier alleen maar vrolijk door punctualiteit en daarom scheurde ze de

hoek om toen ze bij Victoria Street aankwam en zodra ze de auto geparkeerd had, rende ze naar de liften.

Ze stopte op de verdieping waar Lynley zijn tijdelijke kantoor had, in de hoop dat hij die elfenhalve minuut was opgehouden en nog niet bij Hillier was. Dat was niet het geval of in elk geval leek dat zo, gezien zijn lege kantoor. Dorothea Harriman, de afdelingssecretaresse, bevestigde Barbara's conclusie.

'Hij zit bij de hoofdcommissaris, agent,' zei ze. 'Hij zei dat u daar ook naartoe moest gaan. Weet u wel dat de zoom uit uw broek is?'

'Is dat zo? Verdorie!' zei Barbara.

'Ik heb wel naald en draad als u wilt.'

'Geen tijd, Dee. Heb je een speld?'

Dorothea liep naar haar bureau. Barbara wist hoe onwaarschijnlijk het was dat de andere vrouw een speld zou hebben. Het was al bijzonder dat ze naald en draad had. Dee zag er altijd zo perfect uit dat je het je amper kon voorstellen dat ze zelfs maar een naald bezat. Ze zei: 'Geen speld, agent. Sorry. Maar dit heb ik wel.' Ze hield een niettang omhoog.

Barbara zei: 'Doe maar! Maar snel, ik ben al laat.'

'Dat weet ik. Er is ook een knoop af bij uw mouw,' zei Dorothea. 'En daar zit... Agent, u hebt... Is dat een kousje van een olielamp op uw rug?'

'O, verdorie, verdorie,' zei Barbara. 'Laat ook maar. Hij moet me maar nemen zoals ik ben.'

En dat zou niet met open armen zijn, dacht ze terwijl ze naar het Tower Block liep en met de lift naar boven naar het kantoor van Hillier ging. Hij was al jaren van plan haar te ontslaan en alleen door tussenkomst van anderen was het nog niet zover gekomen.

Hilliers secretaresse, die zichzelf altijd Judi-met-een-i-MacIntosh noemde, zei dat ze direct door moest lopen. Sir David, zei ze, wachtte op haar. Had al een héle tijd gewacht samen met inspecteur Lynley, voegde ze eraan toe. Barbara glimlachte onzeker en liep naar de deur.

Binnen hoorde Barbara dat Hillier en Lynley net een telefoongesprek aan het afronden waren met iemand die door de luidspreker sprak over 'voorbereiden om de schade te beperken'.

'Ik neem aan dat we een persconferentie moeten houden,' zei Hillier. 'En snel, want we willen niet dat iemand denkt dat we dit alleen maar doen om Fleet Street te plezieren. Wanneer kun je dit regelen?'

'Dat zullen we direct doen. Hoe nauw wil je erbij betrokken zijn?'

‘Erg nauw. En met een geschikte compagnon erbij.’

‘Goed. Ik hou je op de hoogte, David.’

David en de schade beperken, dacht Barbara. De spreker was kennelijk een hoge piet van Publieksvoorlichting.

Hillier beëindigde het gesprek. Hij keek Lynley aan en zei: ‘En?’ en merkte toen Barbara op die nog bij de deur stond. Hij zei: ‘Waar bleef je, in vredesnaam, agent?’

Einde van de poging om hem gunstig te stemmen. Ze zei: ‘Sorry, sir’, toen Lynley zich in zijn stoel omdraaide. ‘Het verkeer zat niet mee.’

‘Het leven zit niet mee,’ zei Hillier. ‘Maar dat belet ons niet om te leven.’

Koning van de logica, dacht Barbara. Ze keek even naar Lynley die waarschuwend zijn wijsvinger een centimeter optilde. Ze zei: ‘Ja, sir’, en liep naar de beide mannen toe. Lynley zat nog aan de vergadertafel, maar Hillier was opgestaan toen hij het telefoontje had beëindigd. Ze trok een stoel naar achteren en ging met zo min mogelijk gedoe zitten.

Op de tafel, zag ze met een snelle blik, lagen vier stapeltjes foto’s. Daarop waren vier mannen te zien. Het leken jongemannen, pubers, op hun rug, met hun handen voor hun borst gebonden als mummies in een tombe. Het hadden foto’s van slapende jongens kunnen zijn, ware het niet dat ze een touw om hun hals hadden en een blauw aangelopen gezicht.

Barbara klemde haar lippen op elkaar. ‘Lieve help,’ zei ze. ‘Wanneer is dit...?’

‘In de afgelopen drie maanden,’ zei Hillier.

‘Drie maanden? Waarom heeft dan niemand...?’ Barbara keek van Hillier naar Lynley. Lynley keek erg bezorgd; Hillier, altijd een politiek dier, zag er begaan uit. ‘Ik heb hier helemaal niets over gehoord. Of over gelezen. Of reportages over gezien. Vier doden. En dezelfde methode. Elk slachtoffer jong. Elk slachtoffer van het mannelijk geslacht.’

‘Je lijkt wel een hysterische nieuwslezer op een commerciële zender,’ zei Hillier.

Lynley verschoof in zijn stoel. Hij wierp een blik in Barbara’s richting. Zijn bruine ogen waarschuwden haar om niet te zeggen wat ze beiden dachten, voordat ze ergens alleen waren.

Ook goed, dacht Barbara. Ze zou het spelletje wel meespelen. Ze zei op een voorzichtige, professionele manier: ‘Wie zijn dit?’

‘A, B, C en D. We hebben nog geen namen.’

‘Niemand heeft hen als vermist opgegeven? In drie maanden?’

‘Dat is duidelijk een van de problemen,’ zei Lynley.

‘Wat bedoelt u? Waar zijn ze gevonden?’

Hillier wees op een van de foto's terwijl hij sprak. 'De eerste... in Gunnersbury Park op 10 september. Gevonden om kwart over acht door een jogger die moest plassen. Er ligt een oude tuin in het park, gedeeltelijk met een muur eromheen, niet ver van Gunnersbury Avenue. Dat is kenmerkend de ingang. En er zijn twee dichtgespijkerde ingangen, vlak bij de straat.'

'Maar hij is niet in het park doodgegaan,' merkte Barbara op. Ze knikte naar de foto van een jongen die op zijn rug lag, in een opening van de muur op een bed van onkruid. Er was niets in die omgeving wat wees op een vechtpartij. En op geen enkele foto op die stapel was iets te zien wat je zou verwachten als op die plek een moord zou hebben plaatsgevonden.

'Nee. Hij is daar niet gestorven. Deze ook niet.' Hillier pakte een ander stapeltje foto's. Daarop lag een andere slanke jongen over de motorkap van een auto gedrapeerd, net zo netjes als de eerste in Gunnersbury Park. 'Deze is in de NCP-parkeergarage aan Queensway gevonden. Iets meer dan vijf weken later.'

'Wat zegt de afdeling Moordzaken daarvan? Hebben de bewakingscamera's iets opgenomen?'

'De parkeergarage heeft geen bewakingscamera's.' Lynley beantwoordde Barbara's vraag. 'Er staat een bordje dat er camera's kunnen hangen. Maar dat is alles. Dat moet zorgen voor de beveiliging.'

'En deze was in Quaker Street,' ging Hillier verder, wijzend naar een derde setje foto's. 'Een leegstaand pakhuis niet ver van Brick Lane, op 25 november. En deze...' Hij pakte het laatste stapeltje en gaf de foto's aan Barbara, 'is de laatste. Hij is in St. George's Gardens gevonden. Vandaag.'

Barbara keek naar het laatste setje foto's. Daarop was het naakte lichaam van een jongeman te zien, boven op een bemost graf. Het graf bevond zich op een grasveld niet ver van een kronkelend pad. Even daar voorbij stond een muur, niet om een begraafplaats heen, zoals je zou verwachten door de aanwezigheid van dat graf, maar om een tuin heen. Achter de muur leken garages te staan en daarachter een flatgebouw.

'St. George's Gardens?' vroeg Barbara. 'Waar is dat?'

'Niet ver van Russell Square.'

'Wie heeft het lichaam gevonden?'

'De bewaker die het hek elke dag opendoet. Onze moordenaar is binnengekomen door de hekken aan Handel Street. Ze waren netjes met een ketting dichtgemaakt, maar hij heeft een tang gebruikt. Hij opende

het hek, reed een auto naar binnen, legde zijn pakketje op het graf en vertrok. Deed nog wel de ketting weer om het hek, zodat iemand die voorbij liep het niet zou merken.’

‘Bandensporen in de tuin?’

‘Twee heel mooie. De afdrukken worden nu gemaakt.’

‘Getuigen?’ Barbara doelde op de flats die net achter het grasveld stonden.

‘Agenten van bureau Theobold’s Road doen het huis-aan-huisonderzoek.’ Barbara trok alle foto’s naar zich toe en legde de vier slachtoffers op een rij. Ze zag onmiddellijk de grote verschillen tussen het laatste lichaam en de eerste drie. Het waren allemaal jonge tieners die op een soortgelijke manier waren gestorven, maar het laatste slachtoffer was, in tegenstelling tot de eerste drie jongens, niet alleen naakt, maar ook zwaar opgemaakt: lippenstift, oogschaduw, eyeliner en mascara, uitgesmeerd over zijn gezicht. Ook had de moordenaar het lichaam gemerkt door het van de borst tot aan de taille open te snijden en door met bloed een vreemd rond symbool op het voorhoofd te tekenen. Het politiek gezien waarschijnlijk meest explosieve detail had echter te maken met ras: alleen de laatste jongen was blank. Van de andere drie was er een zwart en de beide anderen waren van gemengd ras: zwart met Aziatisch, wellicht, zwart met Filippino of zwart met een mengsel van god mag weten wat.

Toen dit haar opviel, begreep Barbara waarom dit geen voorpaginanieuws was geweest, niet op televisie en, het ergste van alles, geen gefluister bij New Scotland Yard. Ze keek op. ‘Geïnstitutionaliseerd racisme. Dat zullen ze zeggen, toch? Niemand in Londen, bij welk bureau dan ook, klopt dat, heeft aangenomen dat er een seriemoordenaar aan het werk is. Niemand heeft de moeite genomen aantekeningen te vergelijken. Deze knul...’ Hier hield ze de foto van de zwarte jongen omhoog, ‘... is misschien in Peckham als vermist opgegeven. Misschien in Kilburn. Of in Lewisham. Of waar dan ook. Maar zijn lichaam is niet gedumpt op de plek waar hij is vermoord of is verdwenen, toch, dus de smerissen in zijn wijk hebben hem als wegloper geregistreerd, het daarbij gelaten en hem nooit in verband gebracht met een moord die in een ander district is gemeld. Klopt dat?’

‘Je begrijpt wel waarom we én voorzichtig moeten zijn én onmiddellijk moeten handelen,’ zei Hillier. ‘Simpele moorden, amper een onderzoek waard, door hun ras. Dat zullen ze over de eerste drie zeggen als het naar buiten komt. De kranten, televisie en radio, de hele donderse boel.’

‘We zijn van plan ze voor te zijn. Als we de waarheid vertellen, kunnen

de kranten, de radio en de televisie, als ze zich al zouden bezighouden met wat er echt gebeurt en niet de bedoeling zouden hebben schandalen boven water te krijgen over beroemdheden, de regering en de koninklijke familie, het verhaal zelf brengen en ons op de voorpagina's onderuit-halen. Maar nu kunnen ze ons niet echt verwijten dat we niet hebben gezien wat zij ook hadden kunnen zien en niet hebben gezien. Je kunt er zeker van zijn dat, wanneer de persvoorlichter van welk district dan ook het nieuws van een gevonden lijk bekend had gemaakt, dit geen nieuwswaarde gehad zou hebben vanwege het slachtoffer: het zoveelste zwarte lijk. Saai nieuws. Niet de moeite waard. Einde verhaal.'

'Maar, sir,' merkte Barbara op, 'dat zal hen er niet van weerhouden nu luidkeels te gaan schreeuwen.'

'Dat zien we dan wel. Ah...,' Hillier glimlachte breed toen de deur weer openging. 'Hier is de man op wie we hebben gewacht. Hebben ze alle papierwerk in orde gemaakt, Winston? Mogen we je nu officieel brigadier Nkata noemen?'

De vraag trof Barbara als een mokerslag. Ze keek naar Lynley, maar deze was opgestaan om Winston Nkata die bij de deur was blijven staan, te begroeten. In tegenstelling tot Barbara kleepte Nkata zich altijd met de zorg die hij meestal betrachtte: alles aan hem was netjes en schoon. In zijn aanwezigheid – en in aanwezigheid van hen allemaal, eigenlijk – voelde Barbara zich als Assepoester vóór het bezoek van de toverfee.

Ze was opgestaan. Ze stond op het punt iets te doen wat heel slecht was voor haar carrière, maar ze wist geen andere manier om te ontsnappen... behalve om te ontsnappen, wat ze besloot te doen. Ze zei: 'Winnie. Geweldig. Gefeliciteerd. Ik wist het niet.' En toen, tegen haar beide andere superieuren: 'Ik besef net dat ik een telefoontje moet beantwoorden.'

Toen verliet ze het vertrek.

Hoofdinspecteur Thomas Lynley wilde heel graag achter Havers aan. Maar tegelijkertijd realiseerde hij zich dat het verstandig was te blijven. Uiteindelijk, wist hij, zou hij meer voor haar kunnen doen wanneer ten minste een van hen erin slaagde in een goed blaadje te blijven bij hoofd-commissaris Hillier.

Dat was, helaas, nooit gemakkelijk. Hilliers stijl van leidinggeven balanceerde meestal op de grens tussen geslepen en tiranniek, en verstandige mensen liepen met een wijde boog om de man heen, als het enigszins kon tenminste. Lynleys eigen directe superior, Malcolm Webberly, die al een

tijdje met ziekteverlof was, had als intermediair opgetreden, al vanaf de eerste zaak die ze samen hadden gedaan. Zonder de aanwezigheid van Webberly op de Yard vond Lynley het moeilijk zijn houding te bepalen. De huidige situatie vergde het uiterste van Lynley om onpartijdig te blijven bij elke ontmoeting met de hoofdcommissaris. Er was hiervoor heus wel een moment geweest waarop Hillier hem had kunnen vertellen over de promotie van Winston Nkata: op hetzelfde moment waarop de man had geweigerd Barbara haar rang terug te geven.

Wat Hillier niet al te vriendelijk had gezegd, was: 'Ik wil jou de leiding van dit onderzoek geven, Lynley. Hoofdinspecteur... Ik kan het eigenlijk niemand anders laten doen; Malcolm zou ook willen dat jij het deed. Ga daarom je eigen team maar samenstellen.'

Lynley had ten onrechte gemeend dat de bondigheid van de hoofdcommissaris te wijten was aan medeleven. Commissaris Webberly was per slot van rekening Hilliers zwager en het slachtoffer van een moordpoging. Hillier maakte zich ongetwijfeld zorgen over diens herstel van de aanslag waarbij de man bijna was gedood. Daarom zei hij: 'Hoe gaat het met de commissaris, sir?'

'Dit is niet het juiste moment om over zijn herstel te praten,' was Hilliers antwoord. 'Neem jij de leiding van dit onderzoek of moet ik het door een van je collega's laten doen?'

'Ik wil Barbara Havers graag terug als brigadier in mijn team.'

'Is dat zo? Tja, dit zijn geen onderhandelingen. Het is: ja, ik ga meteen aan de slag, sir, of: sorry, ik ga een hele tijd op vakantie.'

Dus restte Lynley niets anders dan 'ja, ik ga meteen aan de slag', en had hij geen enkele ruimte iets voor Havers te doen. Hij maakte echter snel een plan waarin zijn collega bepaalde aspecten van de zaak zou kunnen onderzoeken, waardoor haar capaciteiten opgemerkt konden worden. Hij zou in elk geval binnen een paar maanden in staat zijn goed te maken wat Barbara sinds afgelopen juni was aangedaan.

Natuurlijk was ook hij beetgenomen door Hillier. Winston Nkata was net bevorderd tot brigadier en blokkeerde daarmee Havers' kans op promotie in de nabije toekomst, maar was zich niet bewust van zijn rol in het drama dat zich voltrok.

Lynley zat hierop te broeden, maar hield zijn gezicht in de plooi. Hij vroeg zich af hoe Hillier de voor de hand liggende vraag zou oplossen als hij Nkata aanstelde als zijn rechterhand. Want er was geen twijfel mogelijk dat dit was wat de hoofdcommissaris van plan was. Nkata, met een ouder uit Jamaica en de andere uit Ivoorkust, was zelfverzekerd,

knap en, ook heel handig, zwart. En zodra het nieuws uitlekte over de reeks raciale moorden die niet met elkaar in verband waren gebracht terwijl dat wel gedaan had móeten worden, zou de zwarte gemeenschap in opstand komen. Niet één Stephen Lawrence, maar drie. Met geen ander excuus dan de voor de hand liggende, zoals Barbara Havers al had gezegd op haar gebruikelijke, apolitieke manier: geïstitutionaliseerd racisme dat tot gevolg had gehad dat de politie niet actief op zoek was gegaan naar de moordenaars van de jonge jongens van gemengd ras en zwarten. Alleen daarom.

Hillier was zorgvuldig bezig met de herstelwerkzaamheden. Hij liet Nkata aan de vergadertafel plaatsnemen en bracht hem op de hoogte. Hij zei niets over het ras van de eerste drie slachtoffers, maar Nkata was niet achterlijk.

‘Dus u hebt een probleem,’ was zijn nuchtere redenering toen Hillier klaar was met zijn uitleg.

Hillier reageerde met bestudeerde kalmte. ‘Zoals we er nu voorstaan, proberen we problemen te voorkomen.’

‘En dan kom ik in beeld, klopt dat?’

‘Op een bepaalde manier.’

‘Op welke manier bedoelt u dan?’ vroeg Nkata. ‘Hoe wilt u dit geheimhouden? Niet het feit van de moorden, dat bedoel ik niet, maar het feit dat er niets met die moorden is gedaan.’

Lynley moest zich inhouden om niet te glimlachen. Beste Winston, dacht hij. Laat niet met zich sullen.

‘De gewone onderzoeken hebben al plaatsgevonden,’ was Hilliers antwoord. ‘Maar natuurlijk had er een verband gelegd moeten worden tussen de moorden en dat is niet gebeurd. Daarom nemen wij van de Yard het over. Ik heb hoofdinspecteur Lynley opgedragen een team samen te stellen. Ik wil dat jij daar een prominente rol in speelt.’

‘U bedoelt een symbolische rol,’ zei Nkata.

‘Ik bedoel een heel verantwoordelijke, cruciale...’

‘... zichtbare,’ viel Nkata hem in de rede.

‘... Ja, natuurlijk. Een zichtbare rol.’ Hilliers gewoonlijk al blozende gezicht werd nu hoogrood. Het was duidelijk dat de bespreking niet volgens plan verliep. Als hij hem dat van tevoren had gevraagd, had Lynley hem met alle plezier willen vertellen dat Winston Nkata eens een karweitje als bevelhebber van de strijdkrachten voor de Brixton Warriors had opgeknaapt en hier ook de littekens van droeg. Hij was wel de laatste persoon die men niet serieus hoefde te nemen als men politieke spelletjes

speelde. Maar nu genoot Lynley van het gespartel van de hoofdcommissaris. Deze had duidelijk verwacht dat de zwarte man met veel plezier, en zonder vragen te stellen, de kans zou aangrijpen een belangrijke rol te kunnen spelen in een onderzoek dat in de schijnwerpers zou staan. Nu hij dat niet deed, moest Hillier balanceren tussen het ongemakkelijke feit dat een ondergeschikte hem ondervroeg en de politieke correctheid van de gemiddelde blanke Engelsman die er oprecht van overtuigd was dat de straten van Londen binnenkort rood zouden zien van het bloed. Lynley besloot hen dit alleen te laten uitvechten. Hij stond op en zei: 'Ik laat u alleen, zodat u alle details van deze zaak aan brigadier Nkata kunt uitleggen, sir. Er zijn talloze details te regelen, zoals de roosters omgooien en zo. Ik wil graag dat Dee Harriman daar direct mee begint.' Hij verzamelde de betreffende documenten en foto's en zei tegen Nkata: 'Ik ben in mijn kantoor als je hier klaar bent, Winnie.'

'Prima,' zei Nkata. 'Zodra we de zaken duidelijk hebben.'

Lynley verliet het kantoor en moest zich beheersen om niet hardop te lachen tot hij een eindje verderop in de gang was. Hij wist dat het terugplaatsen van Havers een groot probleem voor Hillier zou zijn geweest. Maar Nkata zou pas een echte uitdaging worden: trots, intelligent, slim en snel. Hij was eerst een man, daarna een zwarte man en ten slotte pas een politieagent. Hillier, dacht Lynley, had alles helemaal verkeerd ingeschat.

Op weg naar zijn kantoor nam hij de trap naar beneden nadat hij Victoria Block was doorgelopen en daar vond hij Barbara Havers. Ze zat op de bovenste trede, een verdieping lager, te roken en aan een losse draad aan de mouw van haar jasje te plukken.

Lynley zei: 'Je overtreedt de regels als je dat hier doet. Dat weet je toch?' en ging naast haar zitten.

Ze bestudeerde de gloeiende punt van haar sigaret en stak de sigaret weer in haar mond. Ze inhaleerde met trage voldoening. 'Misschien ontslaan ze me wel.'

'Havers...'

'Wist u het?' vroeg ze kortaf.

Hij was zo vriendelijk niet te doen alsof hij haar niet begreep. 'Natuurlijk wist ik het niet. Ik zou het je wel hebben verteld. Je een berichtje gestuurd voordat je binnenkwam of zo. Wat dan ook. Hij overrompelde mij ook. Zoals hij ongetwijfeld van plan was.'

Ze haalde haar schouders op. 'Verdorie. Het is niet zo dat Winnie het niet verdient. Hij is goed. Slim. Kan goed met anderen samenwerken.'

‘Hij laat Hillier alle hoeken van de kamer zien, nu. Tenminste, dat deed hij toen ik vertrok.’

‘Heeft hij door dat hij er voor de show bij komt? Zwart gezicht bij de persconferentie en zo? Geen problemen met ras hier hoor, en kijk eens allemaal, hier is ons bewijs! Hillier is zo verdomde doorzichtig.’

‘Winston is Hillier een paar stappen voor, volgens mij.’

‘Ik had moeten blijven om dat te zien.’

‘Dat had je moeten doen, en dat was sowieso verstandig geweest.’

Ze wierp haar sigaret naar beneden, het trapportaal in. Hij rolde door, bleef tegen de muur liggen en stuurde een rookpluim naar boven. ‘Wanneer ben ik dat ooit geweest?’

Lynley bekeek haar eens goed. ‘Met je kleding vandaag, om eerlijk te zijn. Behalve...’ Hij leunde voorover en keek naar haar voeten. ‘Zie ik dat goed en heb je nietjes in de zoom van je broek, Barbara?’

‘Snel, gemakkelijk en tijdelijk. Ik ben een vrouw die een hekel heeft aan verplichtingen. Ik zou plakband hebben gebruikt, maar Dee stelde iets anders voor. Maar ik had helemaal geen moeite hoeven doen.’

Lynley stond op en stak zijn hand uit om haar overeind te helpen. ‘Op de nietjes na kun je trots zijn op jezelf.’

‘Ja, dat ben ik. Vandaag bij de Yard, morgen als model,’ zei Havers.

Ze liepen naar zijn tijdelijke kantoor. Dorothea Harriman stond bij de deur, net toen hij en Havers de stukken van de zaak op de vergadertafel hadden uitgespreid. Ze zei: ‘Zal ik hen opbellen en hier laten komen, hoofdinspecteur Lynley?’

‘Het roddelcircuit van de secretaresses is, zoals altijd, het toppunt van efficiëntie,’ merkte Lynley op. ‘Haal Stewart van het rooster om de meldkamer te runnen. Hale is in Schotland en MacPherson is bezig met die zaak van de vervalste documenten, dus laat hen maar. En stuur Winston door als hij terug is van Hillier.’

‘Brigadier Nkata, uitstekend.’ Harriman maakte als altijd adequate notities op een schrijfblok.

‘Weet jij het ook al van Winnie?’ vroeg Havers, onder de indruk. ‘Nu al? Hebben jullie hier een spion rondlopen, Dee?’

‘Iedere politiebeambte zou zijn bronnen moeten beschermen,’ verkondigde Harriman trots.

‘Doe dat maar ergens anders,’ zei Lynley. ‘Ik wil al het forensisch materiaal dat SO7 over de oudere gevallen heeft. Bel dan de politie in elke wijk op en bemachtig elk stukje van elk rapport en elke verklaring die ze hebben over deze misdaden. Havers, ondertussen moet jij de computerbestanden

van de politie doorzoeken en vraag of Stewart je ten minste twee agenten kan geven om je te helpen. Haal elke aangifte boven water die in de afgelopen drie maanden is gedaan van vermiste tienerjongens...’ Hij keek naar de foto’s: ‘... ik denk tussen de twaalf en de zestien.’ Hij tikte op de foto van het meest recente slachtoffer, de jongen met de make-up over zijn gezicht gesmeerd. ‘En ik denk dat we bij Zeden moeten informeren of ze deze kennen. Eigenlijk geldt dat voor alle vier.’

Havers had hetzelfde gedacht en ging door: ‘Als deze jongens schandknappen waren, sir, weglopers die toevallig in de scene terecht zijn gekomen, dan is er voor alle vier misschien helemaal geen aangifte van vermissing gedaan. Tenminste niet in dezelfde maand als waarin ze zijn vermoord.’ ‘Klopt,’ zei Lynley. ‘Als het nodig is, kunnen we terug in de tijd werken. Maar we moeten ergens beginnen, laten we ons daarom toch maar tot die drie maanden beperken.’

Havers en Harriman vertrokken om aan hun respectievelijke taken te beginnen. Lynley zat aan het bureau en zocht in zijn jasje naar zijn leesbril. Hij bekeek de foto’s nog eens, vooral de foto’s van de laatste moord. De ingehouden enormiteit van deze moord, naar wat hij eerder die dag had gezien, was amper in foto’s te vangen. Toen hij in St. George’s Gardens was aangekomen, was er in het gebied al een heel leger rechercheurs, geüniformeerde agenten en de technische recherche. De forensisch patholoog, die in zijn mosterdgele anorak scherp afstak tegen de grijze ochtend, was er nog, evenals de politiefotograaf en -cameraman die net klaar waren met hun werk. Aan de andere kant van de hoge gietijzeren hekken van de tuinen begon het publiek zich al te verzamelen en vanuit de ramen van de gebouwen die vlak achter de stenen tuinmuur stonden, keken nog meer toeschouwers naar de activiteiten die plaatsvonden. Men was zorgvuldig op zoek naar vingerafdrukken, onderzocht minutieus de neergegooide fiets die vlak bij een beeld van Minerva lag en de verzameling zilveren voorwerpen die om het graf heen verspreid lagen.

Lynley wist niet wat hij kon verwachten toen hij zich bij het hek legitimeerde en via het pad naar de vakmensen liep. Tijdens het telefoontje dat hij had gekregen, was gesproken over een ‘mogelijke seriemoord’. Daarom liep hij door en dwong hij zichzelf iets afschuwelijks te gaan zien: een opengereten lichaam misschien, zoals Jack the Ripper altijd deed, of een onthoofd of in stukken gesneden lichaam. Hij had, toen hij naar het graf liep, aangenomen dat hij iets gruwelijks zou zien. Wat hij niet had verwacht, was dat het sinister zou zijn.

Maar dat was precies hoe het lichaam eruitzag: de sinistere linkerhand

van het kwaad. Dat gevoel had hij altijd bij rituele moorden. En dat deze moord een rituele moord was, daaraan twijfelde hij niet.

De manier waarop het lichaam was gedrapeerd, bevestigde zijn aanname enigszins, evenals het merkteken dat met bloed op het voorhoofd was aangebracht: een ruwe cirkel met twee lijnen erdoor en van het begin en eind van elke lijn was een kruis gemaakt. Ten slotte leek een lendendoek deze conclusie ook te bevestigen: een vreemd stuk stof met een kanten randje dat, met liefde leek het wel, rondom de geslachtsdelen was gevouwen.

Terwijl Lynley een paar latex handschoenen aantrok en naar de zijkant van het graf liep om van dichterbij naar het lichaam te kunnen kijken, zag hij nog meer tekenen die erop wezen dat er een mysterieus ritueel met het lichaam was uitgevoerd. ‘Wat hebben we?’ mompelde hij tegen de forensisch patholoog die net zijn handschoenen had uitgedaan en deze in zijn zak propte.

‘Twee uur vanochtend ongeveer,’ was het beknopte antwoord. ‘Wurging, kennelijk. De incisies zijn allemaal na de dood gemaakt. Eén snee voor de grote inkeping van boven naar beneden in de borst, zonder enige aarzeling. En dan... zie je die opening hier? Vlak bij het borstbeen? Het lijkt erop alsof onze messentrekker zijn handen erin heeft gestopt om een grotere opening te forceren, als een namaakchirurg. Voordat we hem zelf hebben opengesneden, weten we niet of binnenin iets ontbreekt. Maar ik vraag het me af.’

Lynley had gemerkt dat de patholoog de nadruk legde op het woord ‘binnenin’. Hij keek even naar de gevouwen handen en voeten van het slachtoffer. Alles wees erop. Hij zei: ‘En aan de buitenkant? Ontbreekt daar iets?’

‘De navel. Die is er gewoon uitgesneden. Kijk maar.’

‘Christus.’

‘Jip. Ope heeft een moeilijk probleem hier.’

Ope bleek een grijsjarige vrouw te zijn met paarse oorwarmers en bijpassende wanten. Ze stond bij een groepje geüniformeerde agenten die aan het discussiëren waren toen Lynley aankwam. Nu kwam ze op Lynley af en stelde zich voor als inspecteur Opal Towers, van bureau Theobold’s Road in wiens gebied ze nu stonden. Ze legde uit dat ze even naar het lichaam had gekeken en had geconcludeerd dat ze een moordenaar hadden die ‘absoluut een seriemoordenaar kon zijn’. Ze had per abuis gedacht dat de jongen op het graf het ongelukkige eerste slachtoffer van iemand kon zijn die ze snel zouden kunnen opsporen, voordat hij weer

toe zou slaan. ‘Maar toen zei agent Hartell...’ – met een knikje naar een agent met een kinderlijk gezicht die driftig kauwgum stond te kauwen en hen met een zenuwachtige blik bekeek alsof hij bang was dat iemand hem zou uitkleden – ‘dat hij een dergelijke moord in Tower Hamlets had gezien. Een paar maanden terug werkte hij voor bureau Brick Lane. Ik heb zijn vroegere superieur opgebeld en we hebben even met elkaar gesproken. We denken dat we in beide gevallen met dezelfde moordenaar te maken hebben.’

Op dat moment had Lynley niet gevraagd waarom ze vervolgens de Met had gebeld. Voordat hij bij Hillier was, had hij niet geweten dat er nog meer slachtoffers waren. Hij had niet geweten dat drie van de slachtoffers niet blank waren. Ook had hij niet geweten dat de politie de identiteit van geen enkel slachtoffer kende. In St. George’s Gardens kwam hij slechts tot de conclusie dat er een onderzoek nodig was en dat iemand een onderzoek moest coördineren dat in twee totaal verschillende wijken van de stad zou moeten plaatsvinden: Brick Lane in Tower Hamlets was het middelpunt van de gemeenschap uit Bangladesh, waar overlevenden woonden van de West-Indiase gemeenschap die eens de meerderheid had gevormd, terwijl het gebied van St. Pancras, waarvan St. George’s Gardens een groene oase vormde tussen Georgian huizen, absoluut eenkleurig was, en die kleur was wit.

Hij zei tegen inspecteur Towers: ‘Hoever is Brick Lane met zijn onderzoek?’

Ze schudde haar hoofd en keek naar de smeedijzeren hekken waar Lynley net door was gekomen. Hij volgde haar blik en zag dat de leden van de pers en het televisienieuws, te herkennen aan hun schrijfblokken, hun draagbare cassetterecorders en de busjes waar de videocamera’s werden uitgeladen, zich al verzamelden. Een persvoorlichter dirigeerde hen naar een kant. Ze zei: ‘Volgens Hartell deed Brick Lane verdomme helemaal niks, daarom wilde hij daar weg. Hij zegt dat het een endemisch probleem is. Nu kan het natuurlijk zo zijn dat hij zijn gram wil halen en zijn vroegere chef onderuit wil halen, maar anders hebben die lui gewoon zitten niksen. Hoe dan ook, we hebben genoeg te doen.’ Ze haalde haar schouders op en stopte haar handen met wanten en al in de zakken van haar donzen jas. Ze knikte naar de mensen van de pers. ‘Ik moet zeggen, dit wordt een buitenkansje voor ze, zodra ze doorhebben wat er aan de hand is... Even tussen ons, maar ik dacht dat het ’t beste was als ze heel veel agenten zouden zien rondlopen.’

Lynley keek geïnteresseerd naar haar. Ze zag er niet uit als een politiek

dier, maar het was wel duidelijk dat ze slim was. Niettemin vroeg hij haar: 'Weet u zeker dat het waar is wat agent Hartell beweert?'
'Eerst niet,' erkende ze. 'Maar hij heeft me snel genoeg overtuigd.'
'Hoe dan?'
'Hij is niet zo dicht bij het lichaam geweest als ik, maar hij nam me even apart en vroeg naar de handen.'
'De handen? Wat is er met de handen?'
Ze keek hem even aan. 'Hebt u zijn handen niet gezien? Kom dan maar even met me mee, hoofdinspecteur.'